

GARMER & THESINGER EXPRESS

Maandelijks Nieuwsblad voor Garmerwolde,
Thesinge en omstreken

6e JAARGANG - DECEMBER 1983

KERSTMIS 1983: NIET IEDEREEN HEEFT IETS TE VIEREN...

Kerstmis – tijd van vrede en bezinning. In woelig Nederland bewijzen we dagelijks één groot recht heel normaal te vinden: dat van de vrije meningsuiting. Juist daarom is het goed om in deze tijd eens stil te staan bij het trieste feit, dat niet iedereen zich kan permitteren de gordijnen te sluiten, de kaarsjes aan te steken en te genieten van een vrede kring.

Voor sommige mensen blijft het een vraag wát en óf er iets te vieren valt met Kerstmis 1983, omdat ze zich zeer bewust zijn van de grote buitenwereld vol oorlog, geweld en dreiging.

„ER VALT NIETS TE VIEREN” is de naam van een aktie die door Amnesty International net is afgerond. Een titel die verklaarbaar is: 35 jaar bestaat nu de Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens. Amnesty is een wereldwijde beweging die zich overal ter wereld inzet voor de vele slachtoffers van de voortdurende *schending* van die rechten van de mens. Nog elke dag worden er mensen, wiens politieke of godsdienstige opvattingen niet stroken met die van hun regering, (de zogenaamde „gewetensbezwaarden”) gevangen gehouden, gemarteld en zelfs terechtgesteld. Amnesty zet zich in voor de vrijlating van zulke gewetensgevangenen en verzet zich tegen marteling en doodstraf.

Ook in onze buurt, in Ten Boer, is een werkgroep van Amnesty International. Joanne van der Meulen is daar lid van. Zij woont sinds een jaar in Thesinge, met haar man Hans van den Berg en hun twee maanden oude tweeling Lotte en Sanne. Van haar hoorden we meer over de organisatie, en haar eigen werk voor de werkgroep.

Geweldloos en onpartijdig

Amnesty International werd in 1962 opgericht in Londen. Ruim 15 jaar later ontving deze organisatie de Nobelprijs voor Genade en Recht, én de Erasmusprijs.

„Open de krant op een willekeurige dag van de week en je leest een bericht over iemand die, waar ook ter wereld, gevangen zit, gemarteld of terechtgesteld wordt omdat zijn godsdienst of politieke opvattingen niet stroken met die van zijn regering...” schreef oprichter Beneson 16

jaar geleden. Een citaat dat, helaas, aktueller is dan ooit. Overall ter wereld zet Amnesty International zich in voor het lot van mensen die omwille van hun politieke of godsdienstige overtuiging worden vervolgd, opgesloten, verbannen of gemarteld *mits zij geen geweld gebruikten*. Zulke gevangenen worden „geadopteerd” terwijl er directe hulp wordt verleend aan hun gezinnen. Waarnemers van Amnesty volgden de processen. Leden van Amnesty schrijven brieven aan de régimes en aan de gevangenen. Bericht van een politieke gevangene aan Amnesty: „Toen ik mijzelf overtuigd had dat de brief voor mij was, ging ik naar mijn cel om te bidden en God te vragen u een lang leven in deze wereld te geven.” Het voornaamste pressiemiddel is dus publiciteit, door middel van brieven aan regeringen en het uitbrengen van rapporten over marteling en vervolging waar ook ter wereld. De akties hebben invloed, al proberen tal van regeringen ze te ontcrachten met het etiket „links” of „rechts”. Maar Amnesty is onpartijdig.

Lidmaatschap

Joanne vertelt dat ze direkt nadat ze in Thesinge kwam wonen, lid werd van de Amnesty werkgroep in Ten Boer. Overall in ons land zijn werkgroepen actief en je hebt allerlei mogelijkheden als groep om je in te zetten voor Amnesty.

Zo zijn er altijd een aantal verschillende akties, vanuit Londen opgezet, waarop je als werkgroep kunt intekenen. „Ons werk in Ten Boer bestaat voor een belangrijk deel uit schrijfavonden”, vertelt Joanne. „Elke eerste maandagavond van de maand komen we bijeen in de bibliotheek en schrijven brieven

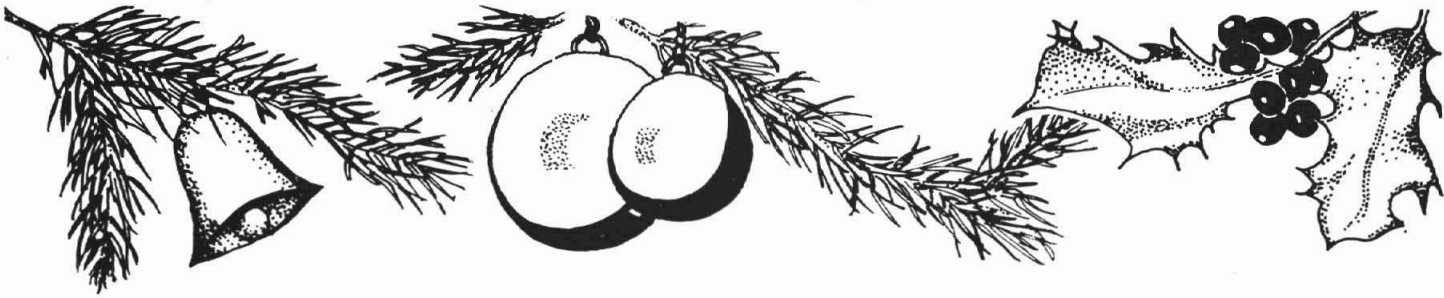

aan autoriteiten, ambassades, enz. in een bepaald land om een gewetensgevangene vrij te krijgen. Dit zijn open avonden; iedereen, ook niet-leden van Amnesty, kunnen daaraan meedoen (19.30 uur). Zinvol werk, want het blijkt dat door het schrijven soms gevangenen méér bewegingsvrijheid krijgen of zelfs vrijgelaten worden! Hoe meer brieven hoe meer kans.

De werkgroep Ten Boer is ook een zogenaamde adoptiegroep. Joanne vertelt dat dit betekent dat de groep zich speciaal richt op één gevangene en al het mogelijke doet om hem of haar vrij te krijgen. Ook kan het betekenen dat de familie van de gevangenen ondersteund wordt, moreel of met financiële middelen. Ook zijn er nog „bliksemakties”. Soms komt het hoofdkantoor ter ore, dat ergens in de wereld iemand op het punt staat terechtgesteld te worden. In allerijl worden dan de werkgroepen ingeschakeld om aktie te ondernemen. En het blijkt gelukkig niet altijd voor niets te zijn.

De groep in Ten Boer draait nu zo'n 5 jaar en bestaat uit ongeveer 10 leden. Daar kunnen dus best nog wat mensen bij, vindt Joanne.

„Iemand kan gewoon eens een keer komen helpen schrijven, zonder verdere verplichtingen; ook kun je donateur worden. Je bent dan passief lid, maar ondersteunt het werk van Amnesty financieel en je krijgt het blad „Wordt vervolgd“. En je kunt actief worden binnen een werkgroep; de keuze is volledig aan iemand zelf".
Joanne is bereid om aan belangstellenden méér informatie te verstrekken: ze woont aan de Schutterlaan 25, telefoon 05902-3544.

Valt er bijvoorbeeld iets te vieren voor...
Sylvia de Sanchez: 27 jaar oud toen ze in mei 1977 werd ontvoerd door enkele mannen in burger. Zij was toen twee maanden zwanger. Er werd niets van haar vernomen tot december 1977, toen haar ouders een brief van haar ontvingen, waarin ze schreef, dat zij spoedig zou bevallen. Op 3 januari brachten 3 leden van de Veiligheidsdienst in burger Sylvia met haar pasgeboren baby naar het huis van haar ouders. Zij lieten de baby daar achter, maar namen Sylvia weer mee. Waarvan zij verdacht wordt en of zij een proces heeft gehad, is onbekend. Waar zij wordt vastgehouden en wie voor haar ontvoering verantwoordelijk is, is evenmin bekend. Wel hebben twee vrouwen die

in 1979 werden vrijgelaten uit een militair gevangenenkamp verteld, dat zij haar daar gezien hadden.
Haar man is ondertussen naar Noorwegen gevlucht, hun kinderen wonen bij haar ouders. Sylvia de Sanchez was geen politiek aktiviste. Zij is één van de minstens 15.000 personen, die in Argentinië „verdwenen“...

Annelies Heuvelmans
Kees Faber

AMNESTY TEN BOER

Zoals u elders in deze krant gelezen kunt hebben, doet de werkgroep van Amnesty International in Ten Boer aan adoptiewerk.
Gedurende ruim een jaar zijn we bezig geweest om *Jursista*, een Pool en lid van de vrije vakbond Solidariteit, vrij te krijgen. Hij was gevangen genomen omdat hij een staking had georganiseerd in een textiel fabriek in Lodz. *Jursista* is nu vrij (!), maar daarmee is ons werk niet afgelopen. Hij heeft ons een brief geschreven waarin hij ons vraagt om materiële hulp wegens de bar slechte omstandigheden waaronder hij en zijn gezin moeten leven. Levensmiddelen- en kledingpakketten zijn waarschijnlijk al aangekomen wanneer deze krant verschijnt. We zijn nu nog bezig om geld in te za-

melen voor een *overlock-naaimachine*. Zijn vrouw kan namelijk niet buitenshuis werken omdat hun tweejarig zoontje ernstig ziek is. Ze moet werken omdat *Jursista* na zijn vrijlating zijn oorspronkelijke werk niet kon hervatten met als gevolg een veel lager inkomen. Met deze naaimachine zou zijn vrouw thuis kunnen werken en in de buurt van hun zoontje zijn. Deze speciale fabrieksnaaimachine kost f 600,- en dan moet hij nog naar Polen gestuurd worden!
Financiële steun is dan ook van harte welkom: ons giro-nummer is 4482207 (Amnesty werkgroep Ten Boer) onder vermelding van „*Jursista*“.

Joanne van der Meulen

OLIEBOLLEN

Ook dit jaar gaan de leden van de Harmonie weer aan het Oliebollen bakken. Het ligt in de bedoeling om op 30 december weer te starten met het bakken. Evenals enkele voorgaande jaren vindt het bakfestijn weer plaats in de schuur van de fam. Stol, Dorpsweg 40 te Garmerwolde.
Vanaf ongeveer 15.00 uur zijn er warme oliebolletjes verkrijgbaar. 's Avonds en op 31 december zal er gevent worden.

Het Bestuur.

HARMONIE IN 'T DIAMANT

Lang is er aan de voorbereidingen gewerkt voor vrijdag 25 en zaterdag 26 november. Zowel organiserend als repeterend. Vooral de laatste week was erg druk voor de leden van de Harmonie. Maandag was de laatste repetitie en donderdag de generale in „Beatrixoord“ te Haren.
Dit alles ging vooraf aan de viering van het 60-jarige bestaan Harmonie. Vrijdagavond was er een repetitie in café de Leeuw. Velen maakten van de gelegenheid gebruik om de

vereniging te feliciteren met het jubileum. Vele herinneringen werden deze avond weer opgehaald. Voorzitter Pestman sprak over de laatste 10 jaar en dhr. K.J. Groeneveld (ere-lid) vertelde op boeiende wijze iets over de jonge jaren van de vereniging. Helaas schitterde het gemeentebestuur door afwezigheid.
De 26-ste gaf de Harmonie een jubileumuitvoering. Met een overvolle zaal werd met het programma gestart. Het korps speelde eerst een

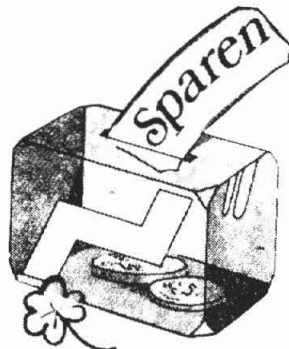
Rabobank

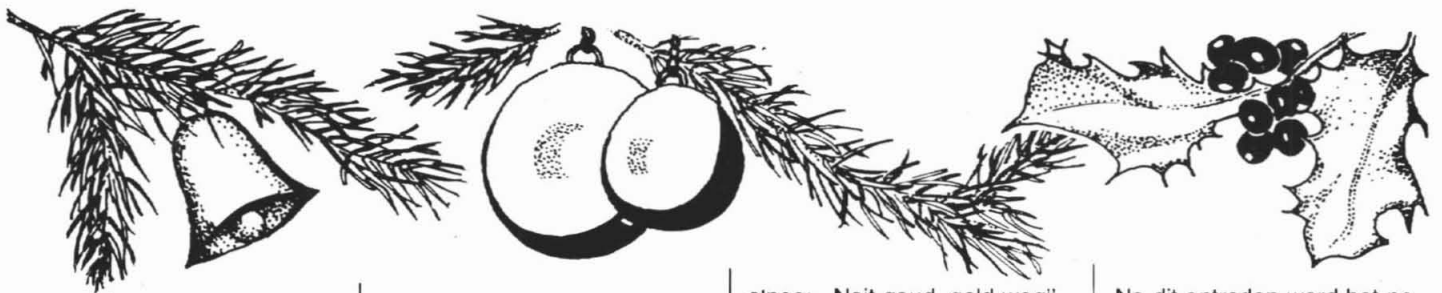
geld en goede raad

Garmerwolde,

tel. 050-416202

marsje, waarmee dhr. Pestman de mensen welkom heette en vervolgens het woord gaf aan Tonny Leerinck, die verder het programma presenteerde. Korps en drumband traden achtereenvolgens op. 't Korps onder leiding van Wim Splinter en de drumband onder leiding van Meindert Telkamp. Dat het publiek deze optredens waardeerde bleek wel uit het overweldigende applaus dat de beide groepen ten deel viel. Beiden gaven dan ook nog een kleine toegift, terwijl het publiek de maat meeklapte. Tussendoor sprak de heer Kooi namens de afd. Groningen van de K.N.F. Hij feliciteerde de vereniging en legde de nadruk op het feit dat de vereniging bijna jaarlijks op het concours verschijnt. Vervolgens verzorgde de Ti-

roler Kapel een optreden o.l.v. dhr. Stol. De Kapel is tien jaar geleden, ter ere van het 50-jarig jubileum van de vereniging opgericht. Als toegift speelde de Kapel dan ook de „Holzhacker Bouben“, een gouwe ouwe. Ook een stuk geschiedenis was in het programma verwerkt, door middel van een musical. Geschreven en uitgevoerd door de drumbandleden. Uit de musical bleek ook dat het goed gaat met de Harmonie. De repetitieavonden zijn gezellig en het ledental wordt nog steeds groter. Ook kwam hierin naar voren dat de leden zich af en toe toch wat meer publiek wensen. Als laatste deel van het programma volgde het optreden van Pé Daalemmer en Rooie Rinus. Dit duo bracht veel liedjes van hun nieuwste

elpee: „Nait goud, geld weg“, o.a. Zondagavond Blues en Z-side. Er werd af en toe hard gelachen in de zaal. Opmerkelijk was ook dat dit duo hun optreden bracht zonder enkel technisch hulpmiddel. Na afloop van het optreden werd door het publiek om een toegift geroepen waar Pé en Rinus niet omheen konden.

Na dit optreden werd het podium snel afgebroken, waardoor er ook een kleine dansvloer vrijkwam. Men kon tot ver in de kleine uurtjes nog dansen op live-muziek van Mood and Fun. Deze feestelijk getinte avond werd nog extra feestelijk door het enthousiaste en gezellige publiek. Petra.

v.l.n.r. achterste rij
 Dhr. Groeneveld Dhr. Veenstra
 Dhr. Post Mej. Blink
 Dhr. Pestman Dhr. Stol
 Dhr. v.d. Werff Dhr. Havenga

Motor of bromfiets

MOTORENHANDEL
Jeop Noordhof

Bovag-lid

Levering van alle soorten
 rijwielen, motoren,
 bromfietsen

ZUNDAPP - KREIDLER - GARELLI
 VESPA - TOMOS - YAMAHA
 FANTIC

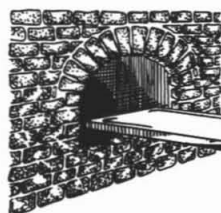
• Alle kleuren en modellen uit voorraad leverbaar • Vele accessoires en onderdelen
 • Prima service en reparatie

**RIJKSWEG 15
 GARMERWOLDE
 TELEFOON 05902-1624**

Werkplaats 's maandags de gehele dag gesloten

Iets te vieren?

Dan voor een lekker stukje taart of gebak naar

Bakkerij Stol

Oosterhamriklaan 117
 9715 PB Groningen
 Telefoon 050-772552

Nw. Boteringestraat 102
 9712 PS Groningen
 Telefoon 050-137295

ELEKTRO
 STEREO
 HI-FI
 TELEVISIE

E. Havenga

Oude Rijksweg 9
 Garmerwolde
 050-416425

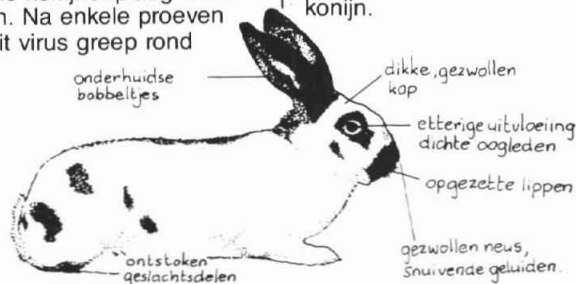
MYXOMATOSE

„Ad, wat heeft ons konijn gekke ogen”
Met die opmerking kwam mijn zoon aanzetten in deze zomer. Dat was voor mij de eerste kennismaking met de myxomatose, in de volksmond konijnziekte. Aanvankelijk dacht ik helemaal nog niet aan die, zoals bij velen bekend, enorme slachtingen onder de wilde konijnen in bos en duin.
Gekke ogen, maar eens even kijken. De ogen alléén bleken niet aangetast, ook in de oren zaten bultjes evenals op de neus. De kop in z'n geheel was wat gezwollen. Bovendien maakte het konijn snuivende geluiden, alsof het zwaar verkouden was. Aan de andere drie Lotharingers (wit-zwart konijn) merkte ik niets. Aangezien ik nog niet aan de gevreesde ziekte dacht, verwachtte ik dat het wel over zou gaan. Na een week zat ik dan toch bij de dierenarts. Twee waren duidelijk ziek, bij de 3e en 4e was nog niets te bespeuren.
Voor konijnenhouders is Myxomatose erg vervelend, voor fokkers rampzalig. Wim Ritsema, die het konijnenfokken in Thesinge als hobby uitoefent, vertelde me zo exemplaren verloren te hebben. Een kostbare geschiedenis!
Deze ziekte roept dan ineens allerlei vragen op: Waar komt hij vandaan? Hoe

krijgen ze die ziekte? Is er sprake van besmetting? Kun je er maatregelen tegen nemen? Dan blijkt je er weinig van af te weten. Vandaar dit verhaal.

Waar komt deze ziekte vandaan?

Myxomatose (myxos, Grieks = slijm) is een door een virus veroorzaakte besmettelijke ziekte, die in de 2e helft van de vorige eeuw voor het eerst gekonstateerd werd in Zuid-Amerika. Voor de oorlog werd dit virus overgebracht naar Australië om dat land van de enorme konijnenplaag te bevrijden. Na enkele proeven met dit virus greep rond 1950

de ziekte met groot succes om zich heen.
Een franse arts paste dit middel ook toe op de konijnen die het park rondom zijn huis teisterden. Hij zette twee zieke beesten uit op zijn terrein. Binnen afzienbare tijd verspreidde de ziekte zich over geheel W.-Europa tot in Ierland.
Sinds 1953 hebben we er in ons land mee te maken. De eerste golf myxomatose doodde in enkele jaren 95% van alle konijnen in de duinen. Het epidemische verloop

van de ziekte in Europa duidt erop, dat de omstandigheden hier buitengewoon gunstig zijn voor de verspreiding van de ziekteverwekkers. In alle gevallen zag men etterige uitvloeiingen uit de ogen en uit de neus, een gezwollen kop, vooral de lippen, de neus, de oogleden en vaak de oren. Kleine duidelijk voelbare bobbeltjes vormden zich onder de huid. Ook de geslachtsdelen raakten flink ontstoken. De eetlust nam af, wellicht mede doordat het opnemen van voedsel werd bemoeilijkt. Enkele dagen na de besmetting brak de myxomatose door en binnen een week stierf het konijn.

Dat aanvankelijke ziektebeeld heeft zich gewijzigd. Het eerst zo explosieve beeld is veranderd naar een chronisch ziektebeeld. Het virus werd zwakker, de konijnen die myxomatose golven overleefden, werden resistenter (= beter bestand tegen de ziekte).
De ziekte-verschijnselen werden daardoor minder duidelijk en de ziekteduur groeide. Het is nu vaak zo, dat een ziek konijn herstelt.

Is er sprake van besmetting?

De ziekte is besmettelijk, maar niet zo, dat het ene konijn de smetstof naar het andere overbrengt. In het algemeen kun je stellen, dat bloedzuigende insecten de overbrengers zijn, voornamelijk muggen en vlooien. Engelse onderzoekers hebben de samenhang tussen het myxomatose-virus, de konijnenvlo en het konijn uitvoerig bestudeerd. Konijnenvlooien zijn n.l. specifiek, hetgeen wil zeggen dat ze alleen op konijnen leven. Ze bijten zich vast in de oren van het konijn. Op zwangere wijfjes planten ze zich voort. Door het overspringen op de jonge konijnen besmetten ze zo een heel nest. Muggen („neefjes” in onze regio) zuigen bloed en verspreiden de ziekte door andere konijnen te steken. Heel weinig virus is voldoende voor besmetting. Vlooien brengen de ziekte over gedurende het gehele jaar, muggen vooral in het najaar. Tamme konijnen hebben de meeste kansen aangestoken te worden door muggen, omdat ze veel beweeglijker zijn dan vlooien.
Een jachtopziener in het Lauwersmeer sloot niet uit, dat ook vogels aan de verspreiding een „handje kunnen helpen”. Vogels kunnen na het eten van een dood konijn smetstof aan hun poten meenemen naar andere plaatsen. (uit onderzoek heeft men vastgesteld, dat het myxomatosevirus in gedroogde toestand maandenlang levend kan blijven). *vervolg blz. 9*

Onze meubels
mogen
gezien
worden!
slagter

telefoon 05902-1383 interieurverzorging
stadsweg 63.9791 kb ten boer betimmeringen

Cafe "De Leentw"

VOOR UW: BRUIJFOTEN
FEESTEN
RECEPTIES
VERGADERINGEN
ZALENVERHUUR
050-416244

OUDE RIJWSWEG 6
GARMERWOLDE

HOE WAS HET... HOE WORDT HET...

Het leek ons een goede gedachte om een aantal mensen uit onze beide dorpen te vragen wat ze van 1983 vonden en wat ze van 1984 verwachten.

We laten een aantal mensen aan het woord die op één of andere manier met de G & T te maken hebben gehad in 1983. Het zijn de mensen die op de voorpagina hebben gestaan én de drie bezorgers van de krant: deze laatsten blijven vaak onzichtbaar, maar zijn onmisbaar. Als we hen mogen geloven gaat het zo slecht nog niet in Thesinge en Garmerswolde.

Graag maken we van de gelegenheid gebruik om iedereen een **prettige feestdagen en een gelukkig nieuwjaar toe te wensen**. En we hopen dat ook in 1984 weer veel mensen hun bijdrage zullen leveren aan de G & T Express.

De Redactie.

1983 was een belangrijk verenigingsjaar met name voor de landbouwvereniging, de plattelandsvrouwen, de Harmonie en binnenkort de H.C. de goede vangst. Ook de feestweek was een groot succes.

Ik wens dan ook alle verenigingen een succesvol verenigingsleven toe en alle mensen een goede gezondheid en vrede voor 1984.

S. Veninga.

Mijn goede gezondheid is erg belangrijk. Daar ben ik dankbaar voor. Belangrijk voor het dorp was, de feestweek en dat er niets ernstigs is gebeurd. De economie baart zorgen en ik ben blij dat de stakingen voorbij zijn.

Van 1984 verwacht ik niet veel soeps: veel arbeids-onrust, nog meer werkloosheid, maar ik hoop gezond te blijven.

Dhr. Klei.

„Echte hoogte- of dieptepunten in 1983 waren er niet in Thesinge. Wat de wereld betreft, ik heb mijn hart vastgehouden; hoe halen we eind 1983? Voor 1984 hoop ik op een goede, jonge nieuwe burgemeester in Ten Boer, die krachtadig te werk gaat in de bijdorpen, zodat wij onze achterstand kunnen inhalen!”

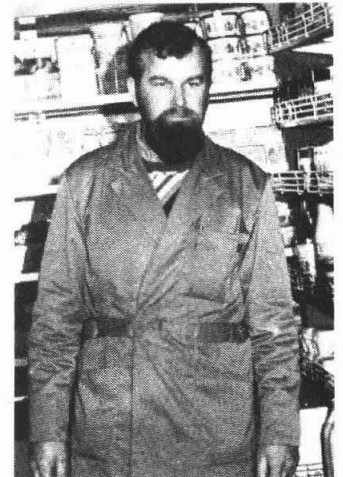
Willem Zijlema
voorzitter dorpsbelangen.

Wat een moeilijke vraag om te bedenken wat ik belangrijk vond in 1983. Er komt erg veel bij mij op, maar het allerbelangrijkste is toch wel: „mijn levenswerk in stand houden!”

Wat 1984 betreft: is eenvoudiger. Ik hoop op een goede gezondheid, een goede boterham en geen kruisraketten.

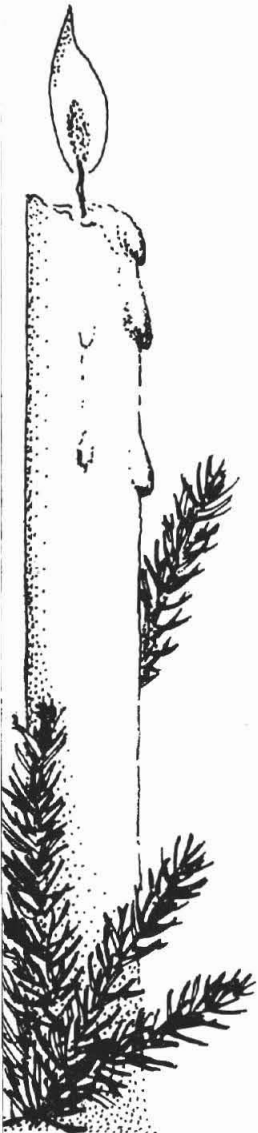
Mevr. Veenstra.

Ik vond het belangrijk in het afgelopen jaar dat de poststaking is afgelopen, omdat het vele arbeidsplaatsen dreigde te kosten, waarvoor we met z'n allen op moeten draaien...

1984?
Dat is koffiedik kijken. Ik houd er rekening mee, dat we nog meer moeten bezuinigen en dat een aantal bedrijven zullen verdwijnen. Ik hoop in elk geval mijn werk nog lang te kunnen doen.

Johan Mollema.

Voor dit jaar vond ik de toestemming van het ministerie om onze school in Thesinge te mogen verbouwen tot basisschool het belangrijkste. Voor de komende jaren is het streven om in onze school plaats te bieden aan jongere en oudere kinderen; en dat de school steeds meer gedragen wordt door ouders.

Piet Smid.

De belangrijkste gebeurtenis van dit jaar vond ik dat de kleuterschool en lagere school in Thesinge onder één bestuur gekomen zijn. We gaan een erg druk maar gezellig 1984 tegemoet; dan denk ik natuurlijk aan het 100-jarig bestaan van de school, dat in september gevierd zal worden.

groetjes, Heina.

Ik vind het prettig om te zien dat er het afgelopen jaar in ons dorp allerlei activiteiten door de bewoners zelf op poten zijn gezet. Voor 1984 hoop ik dat iedereen meehelpt om het dorp „levend” te houden en dat de „all thesinger cricket club” er een groot aantal leden verkrijgt.

Rob v.d. Elst.

Wim hoopt dat de schoolresultaten (h.t.s.) van '84 even gunstig zullen zijn als in '83. Vergeleken met andere kanten wordt de G.T.Express in Garmerwolde goed verspreid, aldus Martin en Wim. Houden zo, of misschien zit er hier en daar nog een uitbreiding in.

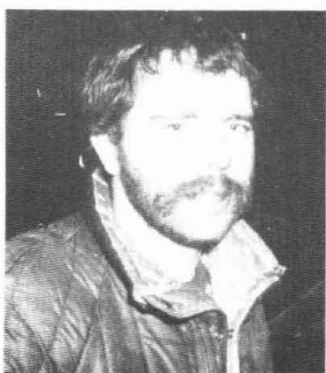

Onze trouwe bezorger Jan Jacob Ritsema is tevreden over 1983 omdat hij slaagde voor de Middelbare Landbouwschool. Hoewel het weer de boeren niet mee zat klaagt hij niet. Voor 1984 hoopt hij dat de maatregelen die de boeren boven het hoofd hangen zoals de heffing op overproductie nog wat op zich laten wachten.

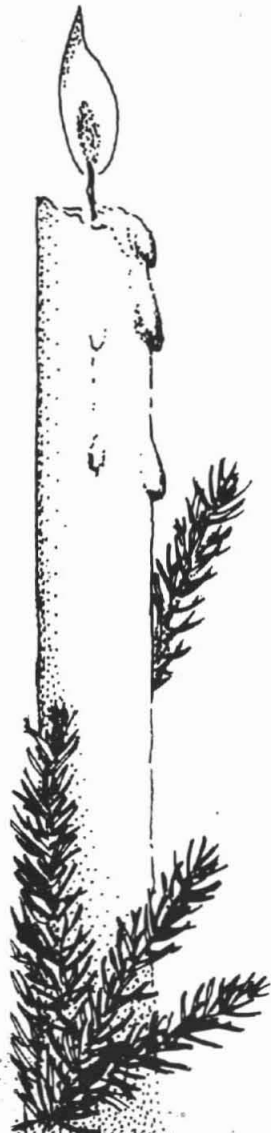
Jacob Ritsema.

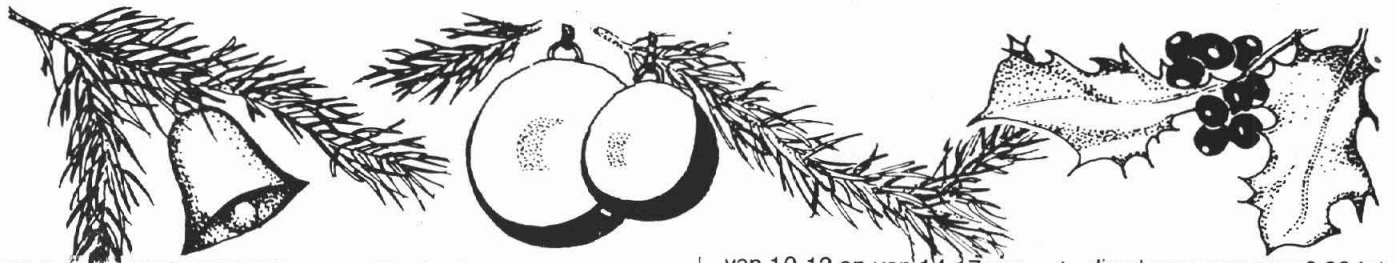

Martin Wieringa en Wim Hut verzorgen de verspreiding van de G.T.Express in Garmerwolde. Martin heeft afgelopen zomer z'n l.t.s.-diploma gehaald en voor hem was 1983 dus erg succesvol, te meer daar hij nu al een baan heeft als stuccadoor!

Aldert Schaaphok brengt de G.T.Express rond in Ruischerbrug en Noorddijk. Het belangrijkste voor Aldert in 1983 was, dat hij het mavo-diploma haalde en hij inmiddels in het bezit is van 1400 grammofonplaten. Hij hoopt dat hij in 1984 een baan krijgt.

WAARHEEN? ... DAARHEEN!

Natuurmuseum en Appèlbergen.

In het Natuurmuseum aan de St. Walburgstraat in Groningen is t/m 26 januari 1984 de tentoonstelling „Sporen Spreken” te zien. Het is een fantastische tentoonstelling voor ieder die van de natuur houdt! Deze tentoonstelling wil jou de „geheimtaal van de sporen” leren begrijpen en verstaan. Voor maar één kwartje kun je met behulp van een Kijkwijzer van alles gewaar worden over diersporen.

Hetzelfde museum organiseert met het IVN ook een tweetal excursies om o.l.v. gidsen in de Appèlbergen echte sporen te zoeken! Vind je dan sporen van een ree, dan mag je er ook een gipsafdruk van maken! Voel je hiervoor? Let dan op! Je moet op donderdag 29 december, of zondag 8 januari om 13.00 uur in het Natuurmuseum zijn. Je betaalt slechts een kwartje en je wordt gratis naar de Appèlbergen gebracht.

Bedum

Wie op natuurschoon uit is, vindt ten zuiden van Bedum een wandelbos van 30 hectare. Er zijn fiets- en wandelmogelijkheden via Woldijk. Dat is trouwens de oudste zeedijk van Groningen. Maar kijk ook eens bij Westerdijkshorn. Dat gebied is landschappelijk waardevol en beschermd. Kijk ook eens in Ter Laan. Dat is bekend vanwege zijn zeven bruggetjes.

Lauwersoog

Een pracht natuurgebied voor de echte wandelaars.

Groningen - Jeugdtheater

De Voorziening brengt een CHRISTMAS PANTOMIME van René Verheezen: KLEIN DUIMPJE EN DE TOVER-LAMP.

De voorstellingen worden gehouden in de Oosterpoort in Groningen op ma. 26 dec. om 15.00 uur en om 20.15 uur en op di. 27, wo. 28, en do. 29 dec. om 15.00 uur.

Paraplutheater

Elke donderdagavond (om half zes) en elke zondagmiddag (om 15.00 uur) worden er kindervoorstellingen verzorgd in het Paraplutheater, Cortinghpoort 6 in Groningen. Er is poppenspel of er zijn clowns. De entree bedraagt vijf gulden (050-776348).

Groningen:

schaatsen - zwemmen

Ga eens een keer schaatsen op de nieuwe buitenbaan van het IJstadion „Stadspark”. (050-256070).

Of duik het warme water in van het NOORDER- of het HELPER-bad.

Roden - speelgoedmuseum

In het museum is namelijk een tentoonstelling ingericht van oude gezelschapsspelletjes. Verder is er een prachtige verzameling van oud speelgoed, zoals poppenhuizen, winkeltjes, treinen, keukentjes, tinnen soldaatjes. Het speelgoedmuseum is open dinsdag t/m zaterdag

van 10-12 en van 14-17 uur. Zondags van 14-17 uur. De tentoonstelling van oude kinderspelletjes is te zien tot 4 januari.

Emmen - dierenpark

Er is in het Noorder Dierenpark te veel om op te noemen. Daarom een greep uit het vele dat het park te bieden heeft: Een drietal heel bijzondere musea, waar men uren in kan rondwalen. Een immens aquarium met een vijftal citroenhaaien. Een grote Afrikasavanne. Een spookachtige uilenburcht. Een bassin met twaalf speelse zeeleeuwen. Een rattenriool. En nog veel meer.

Verder is er een prachtige expositie over de Massai, een even beroemd als berucht herdersvolk uit Afrika. Met tientallen levensgrote foto's en honderden gebruiks- en siervoorwerpen.

Peta Jurjens.

Ontspanning- en concentratie-oefeningen

Door eenvoudige ontspannings- en concentratie-oefeningen leert u luisteren naar de signalen die uw lichaam u geeft.

In deze lessen leert u niet alleen uw lichaam te ontspannen, doch ook hoe u met spanning en ontspanning in het dagelijks leven kunt omgaan.

De cursus gaat van start op *dinsdagmorgen 10 januari 1984* en zal uit 10 wekelijkse lessen bestaan, steeds op

dinsdagmorgen van 9.30 tot 11.00 uur, in het Groene Kruisgebouw te Ten Boer. De docente is Wobby Slaghuis. De kosten bedragen totaal f 20,- per pers., inkl. koffie. Er kunnen 15 personen aan de cursus deelnemen, zodat opgave zeer snel dient te geschieden. Voor verdere inlichtingen en opgave kunt u bellen met mev. Meijer, tel. 05902-1673.

Kapperszaak op wielen

Dinsdag stond in Even Apart een verhaaltje over een rijdende kapperszaak, volgens u een uniek verschijnsel. In de provincie Groningen echter heeft Simon Veninga, wonende in Garmerwolde, al jaren zo'n rijdende kapperszaak. Het geheel bestaat uit een personenauto met een grote caravan er achter. Op dinsdag staat hij hiermee in Garmerwolde, op woensdag rijdt hij naar Thesinge, op donderdag krijgt Woltersum een beurt en op vrijdag en zaterdag is hij in Ten Boer te vinden. Een inwoner van de betreffende dorpen levert hem de benodigde elektriciteit via een lange kabel, die hij aansluit op zijn caravan. Mijn vader maakt al jaren gebruik van deze zaak, zodat hij niet meer naar de stad Groningen hoeft te rijden.

D. Hofma, Enschede

Gelezen in Tubantia, regionaal nieuwsblad van Oost-Nederland.

STOWEZA

LOONBEDRIJF
CULTUUR TECHNISCHE WERKEN
MATERIEEL VERHUUR

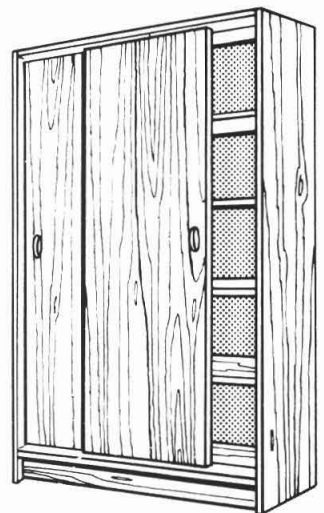
417178
Telefoon 050 | 416091

GARMERWOLDE

2-deurs schuifdeur-kast

met 1/3 leg- en 2/3 hanggedeelte in grenen dessin afmeting: 171 x 100 x 58 cm

van ~~199.-~~ voor **179.-**
(bouwpakket)

voor compleet doe het zelve

HUBO LEWENBORG B.V. Kajuit 267 Tel. 414544

Chr. Plattelandsvrouwen Bond afdeling Thesinge

De C.P.B. te Thesinge bestaat sinds februari 1962 en telt momenteel 41 leden. Elke maand komt men bijeen in het Trefpunt. Er wordt eerst vergaderd en na de pauze met koffie en lekkers is er tijd voor het onderwerp, dat op het programma staat.

Het programma probeert voor elk wat wils te brengen; van september tot april is er veel variatie in leerzame en gezellige onderwerpen.

In september wordt gewoonlijk gestart met een dominee als spreker en deze keer was dat ds. Hardeman met als onderwerp: samenleven met of zonder huwelijk. Het werd een zeer boeiende avond.

In oktober waren de platlandsvrouwen uit Garmerwolde te gast voor een avond verzorgd door het bureau Voorlichting Merk-artikelen uit Nunspeet met als onderwerp: gezonde voeding met de maaltijdschijf. Er werd naar hartelust geproefd van uitgestalde hapjes en met een tas vol folders en recepten om gezond én lekker te combineren ging ieder tevreden huiswaarts.

In november was er een voorlichtingsavond over wasmiddelen met dia's over het verschil tussen vroeger en nu. Praktische adviezen en antwoord op veel vragen zorgde weer voor een gezellige avond.

Het programma

Op 20 december is er een gezamenlijke kerstviering van alle vrouwenverenigingen uit Thesinge; ook niet-leden zijn van harte welkom!

Op 17 januari is de feestelijke jaarvergadering.

Op 21 februari wordt de heer Schraa uit Ten Boer verwacht met een lezing over eerste hulp bij hartstilstand.

Op 20 maart komt de heer van Dijken uit Zuidlaren. Hij zal vertellen over het beste slaapcomfort.

Op 17 april komt mevrouw Rump uit Slochteren en zij heeft als onderwerp de S.O.S. kinderdorpen.

Tevens wordt er elk jaar een uitstapje georganiseerd. Het reisdoel voor het komend jaar is nog een verrassing; in mei '83 werd een tocht per rondvaartboot door de stad Groningen gemaakt en daarna werden pannenkoeken gegeten op het pannekoekschip. Men was vlak bij huis maar toch helemaal uit!

Het doel van de platlandsvrouwen vereniging is vorming, ontspanning en ontmoeting. Zij die eens een kijkje willen nemen zijn van harte welkom en kunnen contact opnemen met de secretaresse, Mevrouw Sybenga, die alle medewerking gaf aan het schrijven van dit artikel.

truus top.

TALENTENJACHT

Onder de leden van de Plattelandsjongeren is wel enig talent aanwezig. Zowel op toneel als op muziek-gebied. Dit is al wel gebleken op o.a. het jaarlijks terugkerend toneel-feest van de P.J.G.

Zodoende is men op het idee gekomen, om maar eens een talentenjacht onder de leden te organiseren. Dit is ook al een beetje vooruitziende op het 25-jarig jubileumfeest van de vereniging in april 1984. De winnaar mag dan op dat feest nogmaals een optreden verzorgen.

Natuurlijk is er een professionele jury aanwezig, bestaande uit Dhr. A. Mulder (Harmonie), Mevr. J. Hazeveld (Plattelandsvrouwen ver.) en iemand van „Wester”.

Deze gebeurtenis vindt plaats op vrijdag 20 januari in café de Leeuw, aanvang 20.00 uur!

Komt u ook een kijkje nemen?
Petra

DROPPING

Na een jaar wilden de leden van de P.J.G.G. wel weer eens een dropping. Een commissie bestaande uit een paar leden ging al enkele weken geleden op pad om een leuk plekje te zoeken, waar de leden gedropt konden worden.

Een datum werd geprikt en wel op zaterdag 3 december. Achteraf misschien niet zo'n goede keuze, want velen

hadden al pakjesavond. Tenslotte waren er dan toch nog ± 25 leden die gedropt werden. Helaas was het een erg heldere avond. Misschien mede daardoor dat de eerste groep al binnen een uur op het goede adres in Bakkeveen arriveerde. Deze groep bestond uit: Joke Evenhuis, Siebolt Dijkema, Janet ten Cate en Karsten Bolhuis. Tussen de eerste en laatste groep was ongeveer 20 min. verschil.

Om ongeveer 12 uur werd gestart voor de terugreis en eenmaal weer in Garmerwolde bleven de meeste leden nog een poosje nakletsen in café Jägermeister. Al met al was het toch een heel geslaagde avond.

Petra.

Tineke Kroon

wenst al haar leerlingen fijne kerstdagen toe en hoopt dat 1984 een soepel jaar zal worden!!

Tot 9 januari vakantie en daarna er weer lekker tegen-aan!
dans-groetjes.

WIST U DAT...

- de drumband van de Harmonie al een tijdje op zoek is naar een „Lyra-speler”
- de drumband ook nog wel enkele tambours kan gebruiken
- het carillon in de Thesinger N.H.-Kerk het weer doet?

K. JANSEN TRANSPORTBEDRIJF

VERVOER VAN LOSGESTORTE GOEDEREN

GEISOLEERDE ONDERLOSSERS
KIPPERS
PALLETVERVOER
VERHUIZINGEN

GEWEIDEWEG 11
9798 TA GARMERWOLDE (GR.)
TEL. 050-416365

Van der Molen levert niet alleen zonneschermen

Natuurlijk maken wij graag een scherpe offerte voor u als 't om een zonnescherm gaat.

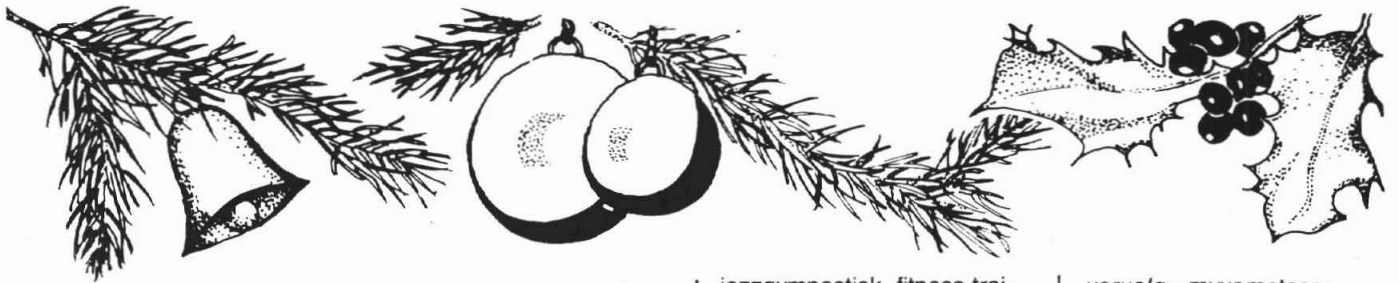
Maar tevens houdt deze afdeling zeilmakerij zich bezig met het opnieuw bekleden van markiezen, of met het repareren van tenten.

Ons leveringsprogramma omvat verder:
vouwwanden, verduisteringen, rolluiken, voorzetramen en
kostruktiewerken.

Informeer vrijblijvend naar onze mogelijkheden en prijzen.

Fa. M. v.d. Molen & Co.

Kantoor en werkplaats Oude Rijksweg 12, Garmerwolde, tel. 050-416098.
Adviseuze voor Lewenborg mevr. H. Drewes, Meerpaal 170, tel. 050-410531.

35 jaar Garmerwolde en Omstreken

Met de wederoprichting van de voetbalvereniging Garmerwolde en Omstreken (G.E.O.) in 1948, kwam de vereniging met één elftal (B-junioren) op de zondag. Hier wordt over wederoprichting gesproken, daar de vereniging eerder heeft bestaan, doch hiervan geen materiaal te achterhalen was. In april 1949 werden er door G.E.O.-leden 4 plaatskaarten verkocht voor de voetbalwedstrijd Nederland-België. Het seizoen 1950-1951 werd er op een noodveld gespeeld van dhr. J. van Zanten. Hierna kreeg de v.v. G.E.O. het speelveld aan de Geweideweg, waar in september 1959 de eerste officiële kleedkamer in gebruik werd gesteld door de burgemeester van de gemeente Ten Boer, dhr. P.J. Molendijk.

Ter gelegenheid van deze in gebruikstelling werd er door de v.v. G.E.O. een serie wedstrijden georganiseerd, waarbij het draaiorgel „de Arabier” ter pluistering aanwezig was. In de periode van 1954 tot 1958 waren er niet voldoende spelers om de voetbal-activiteiten voort te zetten. Doordat dhr. B. Wierenga de toto wel voortzette, was het financieel mogelijk de vereniging bestaande te houden. Dan wordt er in 1961 een zaterdag-elftal opgericht, welke hoofdzakelijk uit spelers bestaat uit Noordwolde.

In dit seizoen (1961-1962) wordt het eerste zondag-elftal kampioen en promoveert naar de tweede klasse.

Op 29 mei 1963 vindt de oprichting van een dames-handbalvereniging plaats.

In het seizoen 1973-1974 wordt de dames-voetbalvereniging opgericht. Tevens promoveert het zondag-elftal naar de eerste klasse G.V.B. Dan wordt in het seizoen 1974-1975 de zaterdag-afdeling van drie elftallen teruggebracht naar twee en de zondag-afdeling wordt van één naar twee elftallen uitgebreid. Het eerste zondag-elftal wordt dit seizoen voor het eerst winnaar van de Noorderkrant-bokaal. Tevens wordt het nieuwe voetbalveld aan de W.F. Hildebrandtstraat geopend.

Dan degradeert in 1975-1976 het eerste zaterdag-elftal van de eerste klasse naar de tweede klasse G.V.B. en is het tweede speelveld aan de W.F. Hildebrandtstraat gereed.

In 1976-1977 worden zowel het tweede zaterdag-elftal als het dames-elftal kampioen. In 1980 wordt het dames-elftal wegens onvoldoende animo opgeheven. Dan wordt in 1982 de sporthal aan de W.F. Hildebrandtstraat geopend. In 1983 gaat de voetbalvereniging over in de sportvereniging G.E.O. waarin opgenomen: volleybal, kinder- en

jazzgymnastiek, fitness training, tafeltennis, badminton en natuurlijk voetbal.

Tevens is dit jaar een aanvang gemaakt met twee jaarlijks terugkerende toernooien, nl. voor de junioren om de Berend Wierenga bokaal en voor de senioren om de sun shop bokaal.

R.R.

De Kinderkrant

Sneeuwpop op tafel

Dit is leuk om te doen als er in de kerstvakantie sneeuw valt. Als je buiten een mooie sneeuwpop hebt gemaakt heb je nog wel energie over voor een mini-sneeuwpop. Die maak je gewoon van 2 kleine sneeuwballen op elkaar. Neem hem mee naar de keuken en zet hem op een diep bord. Geef hem ogen van dropjes of krenten, een neus van een piepklein worteltje en een mond van een mandarijnschilletje. Je hebt vast nog wel ergens een lapje om een dasje van te knippen en een takje uit de tuin is zijn bezem. Je kunt hem tijdens het eten op tafel zetten, maar dan is hij wel gesmolten tegen de tijd dat jij je bord leeg hebt.

REDAKTIE-ADRESSEN

Redactie Garmerwolde: Elisabeth Schuling, L. v.d. Veenstraat 2, tel. 050-416355.

Redactie Thesinge: Kees Faber, Kapelstraat 5, tel. 05902-2257
Administratie: Peta Jurjens, L. v.d. Veenstraat 15, 9798 PK Garmerwolde, tel. 050-416094.

Bank: Rabo Garmerwolde, rek. nr. 3207.05.749 giro v.d. bank 916938.

Kopij inleveren: steeds vóór de 15de van de maand.

Druk: Bolkema drukwerk- verzorging, Groningen.

vervolg- myxomatose-

Kun je er maatregelen tegen nemen?

In de eerste plaats inenten. Om het halfjaar. In geval van verhoogd risico om de 3 maanden. Wel een kostbare geschiedenis.

Een geraadpleegde dierenarts vertelde me, dat je om de kosten te drukken beter 10 konijnen kunt laten enten dan 1. De prijs van één konijn ligt rond de f 25,-; de 2e en volgende ca. f 5,-. Er zit voor 10 konijnen entstof in een flesje, dat 2 uur na opening zijn kracht verliest en dan niet meer te gebruiken is.

Op de bijsluiting van het vaccin (lyomyxovax) las ik, dat voor elk konijn een nieuwe entnaald gebruikt dient te worden. De dierenarts zei uitdrukkelijk als konijnenhouder hierop toe te zien, daar via enting de myxomatose overgebracht kan worden.

Omdat op de prikplaats bobbeltjes ontstaan en er onder dierenartsen geen vaste afspraken bestaan over de plaats van enting, raadde hij de bond van konijnenhouders aan daarvoor te ijveren. Op tentoonstellingen hoeven op verkeerde plaatsen geënte konijnen dan niet meer buiten de prijzen te vallen.

Verder is aan te raden, konijnenhokken te voorzien van muggengaas, hoewel dat als nadeel heeft dat je als hobbyist de konijnen niet goed meer kunt zien.

Erg zieke dieren kunt U het beste uit hun lijden (laten) verlossen, maar bij minder zieke gevallen is kans op genezing zeker aanwezig. De keus is aan U.

Ad.

De Ten Boerster Vishandel

R. BOLT

Ommelanderstraat 90
Ten Boer - Tel. 05902-2964

Elke donderdagmiddag

12.00-13.30 uur
Thesinge Café v.d. Toorn

17.00-18.00 uur
Garmerwolde hoek
Rijksweg

STOMERIJ TER VEER GOED VOOR UW GOED

Goederen maandagochtend gebracht in de L. v.d. Veenstraat 3 worden vrijdagavond thuis gebracht

Tevens: suedereiniging, stoppage en kleding-reparatie

050-413045

Stoomfluitjes

Te koop

2 paar voetbalschoenen Quick, f 10,- per paar, maat 5 en 6^{1/2}.

L. v.d. Veenstraat 5 Garmerwolde, telf. 416121.

Schaatsen slijpen?

het zij hier vermeld:

O. Rijksweg 25
bij P. Ganzeveld.

De Kinderkrant

Hallo jongens en meisjes

De feesten van de Sinten liggen alweer achter ons. Nu nog het kerstfeest en het oude en het nieuwe jaar.

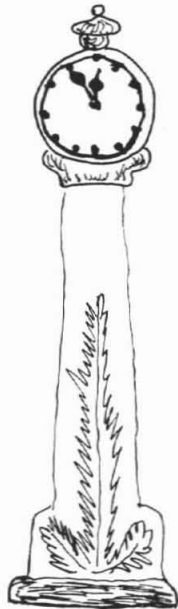
Zoals je weet is het op oudejaarsavond om twaalf uur een herrie van jewelste omdat er overal vuurwerk wordt afgestoken. Onze voorouders begonnen het nieuwe jaar met het blazen op hoorns en het slaan op trommels en ketels, want ze dachten dat de boze geesten door de herrie verdreven werden en zodoende het komende jaar niet konden bederven. Hoewel men tegenwoordig bij de jaarwisseling nog graag veel lawaai maakt zal toch niemand hiermee de boze geesten willen verdrijven.

De oude Germanen waren ontzettend nieuwsgierig naar wat het komend jaar zou brengen. Je moest op de wind letten. Westenwind: veel vorsten en helden zouden er sterven. Oostenwind: veel vee kan verloren gaan. Zuidenwind: er zullen veel mensen sterven.

Alleen de wind uit het noorden gaf geluk en voorspoed. Er was nog een andere manier om te weten te komen wat het nieuwe jaar je bracht. Je ging naar een oude vrouw

en vroeg haar wat koeken voor je te bakken. Rezen de koeken goed en vielen ze dik en rond uit dan voorspelde dat een gelukkig jaar. Ook nu is het de gewoonte om op oudejaarsavond olieballen te bakken, maar niemand denkt er meer aan hoe die heel vroeger met het voorspellen van de toekomst te maken hebben gehad.

Wobby.

Van Sint Maarten tot en met IJspret

't Is Sint Maarten geweest en Sint Nicolaas was er weer met pepemoten; Piet had het druk met alle schoorstenen en de schimmel óók.

Ik denk dat er wel duizend of meer schoenen hebben gestaan en de zak had het weer zwaar te verduren, omdat er wel eens stoute kinderen zijn geweest. Nu gaat de kerstman weer met zijn rendieren op pad en de kerstboom zal dan volstaan met kerstballen, engelenhaar, kerstmannetjes enz. Daarna wordt het oud/nieuw: wat een geknal, oei, mijn oren doen er al pijn van. Sneeuwballen zullen er ook weer zijn en de schaatsen zullen tevoorschijn gehaald worden en blauwe plekken zullen er ook weer zijn, nu stop ik,

Michiel van den Oever
Luddestraat 5
Thesinge
tel. 05902-1512
Postcode 9797 PM
Geboorteplaats Woltersum
Geboren 1975 22 april
Dag: dinsdag.

Schrijf of teken:

*Hoe je denkt dat de wereld er uit zal zien als je groot bent of
Hoe je wilt dat de wereld er uit zal zien als je groot bent.*

Ik denk dat later alles met computers gedaan wordt en dat je op school ook alles met computers leert.

Ik hoop dat er geen atoombom valt, want ik wil wel oud worden. Ik vind het stom dat Amerika en de Sovjet-Unie steeds nieuwe kernwapens maken. Als ze dat geld voor de derde wereld gebruikten was daar alle honger opgelost.

Het lijkt me wel leuk om in het jaar 2000 allemaal met vliegende schotels heen en weer te vliegen en steeds nieuwe planeten en de ruimte ontdekken. Het lijkt me ook leuk om met een ruimtetaxi te vliegen b.v. een uitstapje naar de maan en van de maan naar Mars en van Mars naar Jupiter. Dan kan je na de vakantie vertellen. Ik ben naar Mars geweest, of we gingen zwemmen in een gedoofde krater van Jupiter.

Steven Sikkens
L. v.d. Veenstraat 1
9798 PL Garmerwolde.

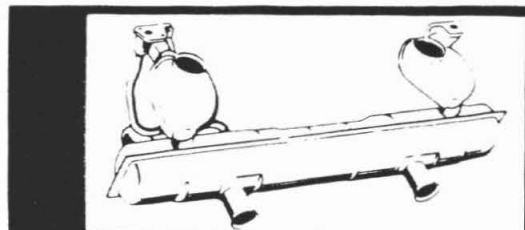

RON LUTMER
DIERENSPECIALAALZAAK

Alles op het gebied van uw huisdier.
Tevens gespecialiseerd in papegaaien - ara's
kakatoe's - beo's.
Groot assortiment hengelsport artikelen
Uitgebreide aquarium afdeling.

WINKELCENTRUM LEWENBORG - GRONINGEN
telefoon 050 - 41 55 53

DE VRIJE POMP ...

UW UITLAAT en
SCHOKBREKERSPECIALIST
Rijksweg 154 Ruischerbrug
Tel. 050 - 487433